

PRAKOVSKÉ noviny

Občasník občanov Prakoviec

Ročník IX

číslo 3

september 2015

www.prakovce.sk

ISSN 1337-5522

V tomto čísle nájdete:

Pán starosta, tak ako?.....	2
Spoločenská rubrika	2
Terénna sociálna práca	3
Z činností komisií	3
Komunitné centrum	3
Krátke správy	4
Nešťastie nechodí po horách	4
Malé Devanky žnú úspechy	5
Futbal pre deti	5
Prakovce očami detí	5
Kam pôjdeme nakúpiť?.....	6
Stretnutie po rokoch	6
S úctou k pamiatke padlým	7
Reakcia na článok Hod' kameňom	7
Z obecnej kroniky	7
Deň Prakoviec	8
DHZ má už deväťdesiat	9
Leto s radosťou	9
Náhoda odhalila tajomstvá	10, 11
Výlet na chatu Pavlína II.	12
Z činností turistického oddielu	12
Ako sa máte, rodáci?.....	13
Spomienky na Kvintet Ota Jamnického	13
Rozlúčili sa ďalší deviatci	14
Deti v MŠ Prakovce	14
Vítazstvá Prakovčanov	15
Tento pečiem najradšej.....	16
Prakovské klapance	16

Prakovské leto 2015 odštartoval **DEŇ PRAKOVIEC** a ukončil **PRAKO-ROCK-FESTIVAL**.
Hlavný program týchto podujatí bol bohatý na kultúrne hudobné
a tanečné vystúpenia známych umelcov.

(Čítajte v tomto čísle)

Siesta

Nemám rada v slovenskom jazyku používanie cudzích výrazov, ale pre slovo siesta u nás asi nič podobné nemáme. Niekedy skôr sme ho ani nepotrebovali – bol to výraz Talianov na oddych cez obed z dôvodu vysokých teplôt, ale v tomto lete bol potrebný aj u nás. Veď také teploty – 33 stupňov C a viac (na slnku 40), a po dobu 10 dní opakovane v niekoľkých periódach bez dažďa sme naozaj ešte nemali. Nie sme na to zvyknutí, ani na tie veľké rozdiely aj počas jednej noci, keď zrazu klesla teplota ráno na 4 stupne C. Organizmus, hlavne u starších ľudí a detí, to zle znáša. Napriek tomu sa aj počas takého sparného leta všeličo dialo. Mgr. Jana Matzová našla novú tému o osobnosti so vzťahom k Prakovciam, a tak sa môžeme dozvedieť niečo viac o maliarovi Olexákovi. Ľudia športovali (čítajte príbeh Mgr. Mráza), chodili do práce (Kam pôjdeme nakúpiť?), na turistiku (príspevok P. Šimka), ale aj oddychovali, zavárili – urodili sa nám ríbezle, slivky, čučoriedky, brusnice, bude veľa jablák – iba húb sme videli zatiaľ iba zopár. Možno príde daždivá jeseň a vynahradí nám to. Zostáva nám iba vydržať, nešomrať (veď keď bude pršať – zas budeme nespokojní), užívať si siestu a tešiť sa z vydatného leta. Prajem vám príjemné čítanie v tieni.

Monika Kleknerová, šéfredaktorka

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Jubilanti

70 rokov

Gizela Huthová
Anna Mrázová
Vladimír Dračka

75 rokov

Zuzana Pašová
Jozef Kolesár
Vlasta Pindrochová
Fridrich Wágner
Ľudovít Kalafus
Pavel Grega
Anna Gotschová
Elza Syčová

80 rokov

Anna Bukovinská

85 rokov

Július Tuľa

90 rokov

Ella Sillová

Narodenia

Karolína Petrovská
Andrej Klekner
Maxim Kykloš
Marcus Žaludek
Simona Tulejová
Jozefína Plachetková
Alžbeta Plachetková

Úmrtia

Jozef Lapšanský 42 r.
Regina Matzová 88 r.
Marta Pojdáková 63 r.
Alžbeta Matzová 77 r.
Anna Gregová 81 r.
Ing. Lýdia Dzurenková 66r.
Zlatica Violová 58 r.
Ladislav Silla 62 r.
František Šimko 80 r.
Božena Medvecová 60 r.

V čísle 1/2015 sme uviedli v časti Narodenia nesprávne meno Tobias Kalina. Správne má byť Tobias Kalna. Za chybu sa ospravedľujeme.

Mgr. Jolana Pisková
referát evidencie obyvateľov
a sociálnych vecí

Pán starosta, tak ako?

Máme za sebou nehorázne horúce letné mesiace, ale pre obec boli aj pracovné. Práce pokračovali, a preto sa opýtame starostu obce Mgr. Pavla Lukáša, čo je nové v obci.

Pán starosta, leto je aj čas dovoleniek. Ako ste ho prežili vy? Stihli ste aj oddychovať s rodinou?

Dovolenkoval som iba niekoľko dní doma na Slovensku, ale pre mňa je najlepším relaxom voľný čas strávený s rodinou (aj keď ho je veľmi málo) a hlavne s vnúčatkami, a tiež sa venujem činnostiam, týkajúcim sa mojej záľuby - včeláreniu.

Obyvatelia časti obce v Hrelíkovej doline „na šore“ mi hovorili, že už v minulom volebnom období sa tešili, že aj v ich časti obce sa opraví cestná komunikácia. Nestalo sa tak, teda kedy opravíte, resp. položíte asfaltový koberec aj k ich príbytkom? Začne sa s prácou na ceste do Walzwerku?

Vzhľadom na finančný vývoj v tomto roku, kde boli a sú výpadky na strane príjmov od podnikateľských subjektov, príjmov od štátu prostredníctvom podielových daní a iných nečakaných výdavkov, žiadne väčšie investičné zámery nemôžeme v tomto roku realizovať. Vieme o nutnosti uskutočniť tieto zámery, preto to bude zaradené v budúcom rozpočtovom roku.

Dni Prakoviec boli v tomto roku mimoriadne úspešné. Dovolím si to tvrdiť preto, lebo až do ukončenia v nočných hodinách bola tribúna stále plná divákov. Bolo to aj dobrým počasím, ale hlavne výberom účinkujúcich. Stánkov mohlo byť aj viac, aby sme nemuseli čakať za občerstvením v takých dlhých radoch. O Dni Prakoviec píšeme na inom mieste, ale ako ste boli spokojný vy, pán starosta?

Dni Prakoviec organizuje obec už 8 rokov. Som rád, že sa stali miestom stretávania sa domácich občanov, ale aj rodákov obce, ktorí sa na túto akciu do Prakoviec tešia. Sú príležitosťou pre spoločnú zábavu detí, mladých i starších Prakovčanov pri dobrom kultúrnom programe a sú aj možnosťou prezentácie sa všetkých našich súborov. Verím, že ich úroveň bude v ďalších rokoch rásť, ale všetko závisí na finančnej situácii a ochote i možnostiach sponzorov.

Na Zbernom dvore práce permanentne pokračujú. Povedzte nám však, čo to znamená, keď bude v našej obci Zberný dvor? Čo sa tam bude robiť? Odpad sa okrem uskladňovania bude aj spracovávať? Ako?

V zmysle zákona o odpadoch má obec povinnosť umožniť občanovi odovzdať odpad. Doposiaľ sme odpady od občana odoberali len prostredníctvom staničiek komunálnych odpadov (zmesový komunálny odpad), kontajnera na stavebné odpady a kontajnera na veľkoobjemový odpad (oba umiestnené za nákupným strediskom) a zelený odpad odvozom vlastným nákladným komunálnym vozidlom priamo od občana. Nebezpečný odpad sme odoberali od občanov dvakrát ročne prostredníctvom kontajnera na nebezpečné odpady. Spustením do prevádzky zberného dvora sa bude meniť doterajší systém nakladania s komunálnymi odpadmi (ďalej KO). Zmesový KO sa bude aj naďalej odberať od občanov prostredníctvom zberných nádob, ktoré sú v každom rodinnom dome a na sídliskách sú kontajnerové nádoby v staničkách KO. Separované zložky KO sa budú od občanov aj naďalej odberať systémom vriec, resp. nádob na separovaný odpad. Zložky odpadov, ako sú veľkoobjemový, nebezpečný a stavebný odpad, sa budú odberať v areáli zberného dvora v zmysle určeného prevádzkového poriadku. V zbernom dvore sa bude nachádzať traktor s vlečkou

Zberný dvor 19.7.2015

a prídavnými zariadeniami – nakladacie vidly, prekopávač kompostu, naberačka, zhrňovacia radlica, zariadenie na podkop, ďalej tam bude štiepkovač, mulčovač a iné. Zariadenia nám umožnia vykonávať práce pri likvidácii čiernych skládok odpadov, pri údržbe miestnych komunikácií a chodníkov, resp. zelených verejných priestranstiev. V areáli zberného dvora bude kompostovisko, ktoré bude využívať zelený bioodpad z obce na výrobu kompostu a ten bude možné použiť v obci pri zveľaďovaní verejných priestranstiev a bude aj pre občanov, ktorí budú mať oň záujem. S drobným stavebným odpadom sa plánuje jeho uskladnenie, triedenie a následná recyklácia, čo umožní vzniknúť štrkodruv aj finančne zhodnotiť. Priestorové a kontajnerové vybavenie zberného dvora nám umožní častejšie vyprázdňovanie zberných nádob na separované zložky odpadov, ktoré sú umiestnené v obci a takto zabezpečíme nepreplňovanie týchto nádob a možnosť umiestňovať separované zložky odpadov občanom do nádob na to určených nepretržite. Chceme veriť, že takto sa plasty, sklo, papier a kovové obaly nebudú dostávať do kontajnerov určených na zmesový KO, a tak sa bude dariť znižovať náklady na odvoz a likvidáciu zmesového KO. Dočasným uskladnením separovaných zložiek KO v zbernom dvore dosiahneme taktiež úsporu pri nákladoch na odvoz separovaných zložiek KO z obce. Na záver to skúsím zhrnúť asi takto. Prevádzkou zberného dvora v našej obci by sme mali dosiahnuť zlepšenie systému nakladania s KO, zlacnenie nakladania s KO, čo by malo zmenšiť straty, ktoré obci vznikajú tým, že náklady na nakladanie s KO nie sú kryté výberom ročného poplatku za KO od občana.

Komunitné centrum v obci už pracuje, ale bytový dom č. 278

Zberný dvor 31.8.2015

ešte stále nie je dokončený. Čo nám k tomu poviete?

Budova bude v septembri tohto roka skolaudovaná. Následne dôjde k odkúpeniu budovy obcou od developera (prostredníctvom dotácie od Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja a úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania, ktoré obec v tomto roku získala) a ku vkladu do majetku obce na katastrálnom úrade. Do konca roka obec rozhodne o pridelení bytov záujemcom, ktorí už v tomto období predkladajú žiadosti.

Pán starosta, ďakujem za kvalifikované odpovede na moje otázky.

Rozhovor sa uskutočnil 31. 8. 2015.

Monika Kleknerová

Komunitné centrum

V rámci Národného projektu Implementačnej agentúry, ktorá vďaka podpore Európskeho sociálneho fondu realizuje projekt Komunitné centrum, začalo v máji 2015 svoju činnosť aj Komunitné centrum v Prakovciach. KC je miesto, kde sa môžu obyvatelia našej obce, bez rozdielu veku stretávať, kde sú im poskytnuté sociálne služby a záujmové aktivity.

Počas prvých štyroch mesiacov na ponuku služieb Komunitného centra zareagovalo veľké množstvo detí, mladých ľudí i dospelých občanov obce. Činnosť tejto inštitúcie má rôzne línie. Dôležitou súčasťou práce zamestnancov je snaha pomôcť klientom s problémami, ktoré aktuálne riešia. Poskytujú individuálnu pomoc, poradenstvo pre ľudí, ktorí si nevedia a nemôžu pomôcť v zložitej situácii sami. Počas školského roka bola značná časť aktivít zameraná na zlepšenie školskej úspešnosti. Deti si v centre robili domáce úlohy, bola im poskytnutá pomoc pri doučovaní či

vytváraní rôznych projektov, ktoré mali v rámci domácych úloh. Počas prázdnin sa činnosť KC zmenila. V ponuke sú rôzne záujmové aktivity. Vytvorený je krúžok Šikovniček, kde si deti zvyšujú svoju jemnú motoriku pri tvorbe výrobkov z krepového, tvrdého či farebného papiera a textílií. V krúžku Farebný svet rozvíjajú fantáziu pri kresbe farbičkami, vodovými farbami. Nízkoprahový klub využívajú hlavne deti a mládež vo veku 6 – 17 rokov. Deti sem môžu prísť, je tu pre ne pripravený program, v rámci ktorého môžu svoj voľný čas vyplniť spoločenskými hrami, návštevou tancovej, spevovej, hrovej na gitare či klávesových nástrojoch, hraním stolného tenisu a. p. Podmienkou je trá-

viť svoj čas nedeštruktívnym spôsobom. Komunitné centrum je vybavené počítačovou miestnosťou, kde sú návštevníkom k dispozícii štyri notebooky. Deti skôr než sa dostanú k počítačom, musia napísať zopár viet, vypočítať niekoľko príkladov, aby počas prázdnin nezabudli na to, čo sa naučili v škole. Víťani sú aj dospelí, ktorí si môžu napríklad osvojiť zručnosti práce na PC. Sami, za pomoci pracovníkov KC si môžu napísať žiadosť do zamestnania či životopis, vyhľadávať pracovné ponuky.

Za prvé štyri mesiace svojho fungovania nadviazali pracovníci centra kontakty približne so 120 deťmi, mladými či dospelými obyvateľmi Prakoviec, ktorí pravidelne navštevujú centrum a zúčastňujú sa aktivít. Komunitné centrum je priestorom pre komunikáciu medzi ľuďmi. Podporuje potenciál, ktorý v nich je a zároveň ponúka možnosti na stretávanie, vzdelávanie, záľubu a príjemné strávenie voľných chvíľ. Centrum je otvorené denne od 8,30 do 15,50 hod a dvere KC sú otvorené pre všetkých občanov Prakoviec. Príďte sa pozrieť na našu činnosť. Možno vás niektorá aktivita zaujme a obohatí váš život.

Mgr. Mária Tokarčíková

TERÉNNÁ SOCIÁLNA PRÁCA

Terénna sociálna práca v obci Prakovce je realizovaná v spolupráci s Implementačnou agentúrou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v rámci projektu Terénna sociálna práca v obciach. Od 1. júna sa personálne obmenila. Zmeny sa týkali dvoch funkcií - funkcie sociálneho pracovníka, ktorú v súčasnosti vykonáva Mgr. Želmíra Pacholská a do funkcie druhého

asistenta terénneho sociálneho pracovníka nastúpila Marcela Tuřová.

Terénna sociálna práca si za sedem rokov pôsobenia vybudovala v obci dobré meno, preto kolektív TSP v novom zložení vynaloží všetko úsilie na to, aby jeho práca bola naďalej dobrým prínosom pre obec. Klientmi TSP sú jednotlivci sociálne vylúčení alebo ohrození sociálnym vylúčením, ale aj ostatní obyvatelia obce, ktorí potrebujú pomoc. Od 1. júna do 31. augusta sme vykonali 446 intervencií. V júni spolupracovala TSP najmä so ZŠ a MŠ Prakovce. Koniec školského roka bol hektický. Rodičia počas celého školského roka boli upozorňovaní na dodržiavanie pravidelnej školskej dochádzky svojich detí. Napriek tomu pracovníci TSP doručovali oznámenia o porušovaní školského poriadku. Pochváliť treba úsilie rodičov, ktorým záleží na vzdelaní a ktorí sa pravidelne podieľajú na domácej príprave svojich detí. Vzdelanie sa súčasne stáva nevyhnutným predpokladom pre vstup, rozbeh a postup v profesionálnom živote človeka. Schopnosť za-

mestnať sa je kľúčovým výsledkom úspešného vzdelávania sa. Nekvalifikovanosť dospelých je jedným z hlavných dôvodov ich ťažkého uplatnenia na trhu práce, závislosti na sociálnych dávkach a celkovej sociálnej hmotnej núdzi. V mesiaci júni agentúra Addeco sprostredkovávala pre firmy, ktoré ju oslovili, nábor do zamestnania. Pracovníci TSP v spolupráci s obecným úradom oslovovali nezamestnaných klientov, aby sa zúčastnili prezentácie. Napriek veľkej nezamestnanosti v obci bola účasť na tejto prezentácii veľmi nízka.

K všeobecnému trendu slovenských rodín, hlavne na východnom Slovensku, patria pomerne veľmi nízke príjmy, nedostatok pracovných miest spojených s vysokou nezamestnanosťou, následnou migráciou za prácou do zahraničia, je ekonomický aspekt veľmi zložitý. Z dôvodu, že príjmy sú všeobecne nízke a životné náklady sú čoraz vyššie, ekonomická situácia väčšiny obyvateľstva nie je dobrá. Ešte ťaživejšie dopadá tento trend na osamelé matky a ich deti, žena - samoživiteľka, má zväčša vždy finančné problémy, a tým sa dostáva do sociálnej neistoty. Pre osamelé matky financie postačujú iba na zabezpečenie základných životných potrieb a už vôbec nie na dovolenky s deťmi. Preto sme v mesiaci júli využili ponuku letného tábora pre deti zo sociálne slabších rodín. Napriek veľkému záujmu o tábor, kvôli podmienkam prijatia sa nám nepodarilo vyhovieť všetkým. Sme radi, že sme potešili aspoň jedno detské srdiečko. Okrem týchto aktivít účelom TSP je pomoc klientom pri zaradení sa do spoločnosti. Pomáhame klientom s administratívnou - návrhy na súd, žiadosti do zamestnania, vypísanie tlačív a iných dokumentov. Uvedomujeme si, že riešenie problémov nie je natoľko efektívne ako ich prevencia. Preto našu činnosť zameriavame na prevenciu sociálno-patologických javov v skupinách ohrozených sociálnym vylúčením. Podporujeme klientov pri riešení výchovných problémov s deťmi. Táto práca si vyžaduje nevyhnutnú spoluprácu s inými subjektmi a inštitúciami. Dôležitá je spolupráca s UPSVaR v Gelnici, Obecným úradom v Prakovciach, zdravotnými zariadeniami a komunitným centrom. Naša veľká vďaka patrí najmä súkromným darcom z Bratislavy, rodákum z Prakoviec a Občianskemu združeniu Pomoc ľuďom v hmotnej núdzi v Prešove, ktorí poskytli malým deťom našich klientov hygienické potreby, hračky a oblečenie. Dvere kancelárie TSP sú otvorené pre všetkých občanov obce.

Na záver chceme popriať všetkým študentom v novom školskom roku 2015/2016 veľa úspechov a chuti do učenia. Chceme im pripomenúť, aby sa nezabudli prihlásiť do zdravotnej poisťovne, pretože poisťencami štátu sú ako študenti strednej školy (stredná odborná

škola, stredné odborné učilište, gymnázium, nadväzujúce štúdium) najdlhšie do 31. augusta roka, v ktorom štúdium ukončia záverečnou skúškou alebo maturitou. Ak budú pokračovať v štúdiu na vysokej škole, sú poisťencami štátu až do zápisu na vysokú školu. Poistné si teda platiť nemusia. Ak sa hneď po ukončení strednej školy zamestnajú, vznik pracovného pomeru nám oznámi ich zamestnávateľ. Ten za nich platí aj poistné. Keď sa zaevidujú na úrade práce ako uchádzači o zamestnanie, poistné za nich platí štát. Ak po skončení strednej školy odchádzajú pracovať do zahraničia, majú povinnosť oznámiť to zdravotnej poisťovni do ôsmich dní od vzniku pracovného pomeru v zahraničí. Je tiež potrebné vrátiť preukaz poistenca. Zdravotné poistenie im vznikne v cudzine. Na Slovensku už nebudú poistení, a teda nemusia platiť poistné. Štát platí poistné za študentov denného alebo externého štúdia do získania vysokoškolského vzdelania druhého stupňa (t. j. do získania titulu Ing., Ing. Arch., MUDr., MDDr., MVDr., Mgr., Mgr. Art.) najdlhšie do 26 rokov veku. Výnimkou sú študenti do dovŕšenia 30 rokov, ktorí študujú denne a ešte nezískali vysokoškolské vzdelanie II. stupňa. Za nich je tiež platiť om poistného štát. Pri prerušení štúdia za nich štát poistné neplatí. Výnimkou je, ak štúdium preruší zo zdravotných dôvodov a ich stav je dlhodobo nepriaznivý. Túto skutočnosť musí potvrdiť ich ošetrojúci lekár. V takomto prípade ostávajú poisťencami štátu a poistné si platiť sami nemusia.

Mgr. Želmíra Pacholská, TSP Prakovce
 Zdroj: internet

Z činnosti komisií

Aj v dnešnom čísle Prakovských novín pokračujeme v našej rubrike Z činnosti komisií, v ktorej vám predstavujeme jednotlivé komisie obecného zastupiteľstva zriadené na obdobie rokov 2014 – 2018. Teraz to bude komisia školstva, kultúry a športu (ďalej iba KŠKaŠ).

Predsedníčkou KŠKaŠ je Bc. A. Minárová, poslankyňa obecného zastupiteľstva. V 1. polroku 2015 komisia zasadala trikrát a vždy bola uznášaniaschopná. Na svojom prvom stretnutí schválila Plán činnosti komisie na rok 2015, plán kultúrnych a spoločenských podujatí. Počas ďalších stretnutí predkladala starostovi obce a poslancom obecného zastupiteľstva súhlasné či nesúhlasné stanoviská, potrebné na schválenie dokumentov predložených na rokovanie OZ, spolupodieľala sa na príprave Dňa Prakoviec 2015 a prerokovala tiež návrhy na ocenenia občanov Prakoviec pri príležitosti 647. výročia prvej písomnej zmienky o obci.

Mgr. Viera Jančíková

Krátke správy

Našou obcou sa 17. júla 2015 v podvečerných hodinách prehnala búrka, ktorá mala za následok vyliatie miestneho potoka nebola naplnená po okraj, ale jeho vyliatie spôsobilo upchatie jedného z prístupových mostíkov do dvora rodinného domu. Rozbúrený potok priniesol so sebou množstvo konárov a dreva a taktiež pneumatiku z LKT, ktoré následne zablokovali prietok vody v koryte a ten sa vylial. Majiteľom rodinných domov spôsobil škody.

(P. Mamrák)

Dievčenská spevácka skupina Kloptaň reprezentuje našu obec na hudobných súťažiach a festivaloch a účinkuje na rôznych kultúrnych podujatiach. Dievčatá si zaspievali aj na Gelnickom jarmoku dňa 15. augusta 2015 v kultúrnom programe.

Obec Prakovce si 28. augusta 2015 pripomenula 71. výročie SNP tradičnými oslavami –

stretnutím členov SZPB, poslancov OZ a predsedov spoločenských organizácií so starostom obce, kladením kvetov k Pamätníku SNP, prihovorom starostu, vystúpením súborov, zapálením vatry a ohňostrojom.

Shining Stars Prakovce obhájili titul majsteriek Európy v dňoch 20. - 23. augusta, kedy sa konal už 12. ročník **Majstrovstiev Európy v mažoretkovom športe**. V brnianskej športovej hale sa tu stretli tímy z mnohých európskych krajín. Tento ročník opäť ukázal, že Slovensko sa v tejto disciplíne môže považovať za európsku veľmoc, keďže patriť medzi najviac zastúpené krajiny. A prakovské mažoretky sa v silnej konkurencii opäť nestratili. Shining Stars obhájili titul z minulého roka v kategórii "Veľká formácia mix kadet" a pridali aj titul **II. vicemajster Európy v kategórii "Veľká formácia mix junior"**.

Oslavy SNP

Úspešné Shining Stars na Majstrovstvách Európy v Brne

Nešťastie nechodí po horách ...

**„Celý náš život je zhlukom náhod, šťastných či nešťastných, proti ktorým je ľudská vôľa takmer bezmocná.“
(Edith Piaf)**

„O tom, že ich bodnutie môže mať smrteľné následky, vedia aj malé deti, ale málokto z dospelých si z varovania robí ťažkú hlavu. Žihadlo agresívneho hmyzu dokáže človeka usmrtiť do niekoľkých minút, o čom sa za nešťastných okolností presvedčila aj rodina z Prakoviec. Osudové bodnutie vo štvrtok pripravilo o život 61-ročnú ženu z Prakoviec na Spiši, ktorá s rodinou vo večerných hodinách trávila voľný čas na opekačke v Gelnickej doline. Hodujúcu rodinu však začal otravovať hmyz, až kým agresívna osa neuštipla ženu priamo do krku, čo je podľa Jozefa Minára z Operačného strediska záchranej zdravotnej služby život ohrožujúce. Svedkom rodinnej tragédie sa podľa našich informácií mali stať manžel, synovia, dcéra aj vnúčatá nebohej. „Po uštipnutí došlo k anafylaktickému šoku. Po alergickej reakcii kože a opuchu bola žena do niekoľkých minút mŕtva. Napriek snahe záchranej služby už žene nebolo možné vrátiť život,“ spresnil Minár, podľa ktorého na miesto priletel aj vrtuľník. „V rámci prvej pomoci je človeku potrebné podať adrenalin,“ vysvetlil s tým, že takýto druh pomoci spadá do rúk odborníkov a v bežných podmienkach je nedostupný. Žena aj napriek takmer hodinovej úpornej snahe záchránárov o resuscitáciu zomrela.“

(Správa z tlače)

Vo štvrtok 14. 8. 2015 sme všetci počuli, že niekde nad Gelnickou dolinou lieta vrtuľník. Ani vo sne nás nenapadlo, že ide o život. Život našej Božky, ktorú sme mnohí poznali a mali radi. Ak nám v rodine zomdobo chorý, sme už na to

pripravení, aj keď každá strata blízkeho človeka bolí. Božka však zomrela ako keď udrie blesk z jasného neba – nečakane, uprostred radostnej udalosti stretnutia celej rodiny v prítomnosti manžela, detí i vnúčat. Je to strašný zážitok, na ktorý nikdy nezabudnú, ani na svoju manželku, mamku a babku, a na nešťastie, ktoré ju prinútilo takto predčasne odísť.

Božka, budeš chýbať svojej rodine aj nám ostatným. Odpočívaj v pokoji.rie človek, ktorý je dlho-

Monika Kleknerová

V dňoch 9. – 11. 8. 2015 vyrušilo ľudí obrovské lietadlo, ktoré prelietavalo veľmi nízko, vraj len niekoľko sto metrov nad zemou. U mnohých to vzbudzovalo strach. Nebol ale dôvod k panike. Išlo o obrovský štvormotorový stroj - Hercules C – 130, americké lietadlo, ktoré nad naším územím vykonávalo nácvik. Podľa oficiálnych zdrojov prelet lietadla nad územím SR bol súčasťou vopred plánovanej a dlhodobé riadne koordinovanej výcvikovej aktivity spojeneckých vzdušných síl.

Herkules zachytený mobilom (Michal Grančaj)

Malé DEVANKY žnú úspechy

Materské centrum Harmónia oslavuje druhý rok svojej existencie. Počas tohto obdobia stihlo zorganizovať niekoľko podujatí pre deti, jazykových kurzov a kurzov pre rodičov, pomôcť mamičke v núdzi a založiť detský folklórny súbor. A práve ten slávi jeden úspech za druhým.

„Folklór patrí v našej krajine medzi našu najväčšiu pýchu. Zúčastnili sme sa najväčších folklórnych festivalov, aké

naša krajina ponúka,“ hovorí riaditeľka materského centra Ivana Chovanová. DFS Devanka vznikla približne pred dvoma mesiacmi, no už dnes sa malé tanečnice a speváčky môžu pochváliť nejedným vydatým vystúpením. To prvé absolvovali práve v Prakovciach počas každoročnej folklórnej súťaže Slovenská pieseň. Predstavili sa na nej nesúťažne a od publika si vyslúžili hlasitý potlesk. „To nás ďalej motivovalo,

vystúpili sme aj na Dni Prakoviec, na folklórnom festivale v Detve - ten bol pre detičky mimoriadny. Vidieť tú celú folklórnú atmosféru po prvýkrát bolo fantastické.“

V Detve sa malé Devanky zúčastnili päťdesiateho výročia Folklórnych slávností pod Poľanou, svoj talent teda preukázali hneď pred niekoľkými stovkami divákov. Obdivuhodne zvládli aj náročnú cestu a pražiacu slnku, keďže teplota počas celého dňa neklesla pod tridsať stupňov Celzia. Za svoj výkon boli odmenené priazňou divákov aj ponukami na ďalšie vystúpenia.

Jeden festival za druhým

Po Detve sa folkloristky predstavili návštevníkom Spišského hradu v rámci programu s názvom Spišské talenty a nedávno sa vrátili z folklórneho festivalu v Rejdovej. „Pre mňa osobne najsilnejší zážitok doteraz. Tá dedinka sama o sebe je čarovná, všade to dýchalo folklórnou atmosférou, tí ľudia, tradície všade navôkol. Naozaj malebné. A opäť bola Devanka veľmi úspešná,“ vraví pani Chovanová. V októbri sa Devanky zúčastnia festivalu v Prahe a na tento

zážitok sa pripravujú už teraz. Svoje piesne a tance nacvičujú trikrát do týždňa spolu s pani Chovanovou a bývalými folkloristkami, ktoré v centre s deťmi pracujú. „Dievčatká Devanku milujú, vždy sa tešia na návštevy, sú pozorné. Chcú sa učiť nové prvky, spievať. Myslim si, že práve takéto motivácia drží deti, aby pokračovali vo folklóre ďalej. Keďže dnes je taká doba, že je všetko pretechnizované, práve takéto krásy našej kultúry medzi deťmi a mladými ľuďmi zanikajú,“ dodáva pani Chovanová.

Devanky d'akujú

Okrem malých a veľkých folkloristiek tvorí súbor ešte jeden človek, ktorého prínos označujú členky Devanky za neoceniteľný. „Hudobný sprievod nám robí človek s veľkým srdcom a umením, ktoré v sebe nosí už celé roky. Pán maestro Lajko Bikár z Prakoviec. Chcem mu srdečne poďakovať, že je našou súčasťou. Veľmi si ho vážime a máme ho radi. Týmto mu chceme všetci z Devanky srdečne poblahoželať k jeho krásnemu jubileu 60. narodeninám. Ešte veľa zdravia, šťastia, tvorivosti, lásky k hudbe, len dobrých ľudí okolo!“ želá mu pani Chovanová v mene celej Harmónie.

Patricia Papcunová

Prakovce očami detí

Posledný májový deň sme si v lokalite „medzi domkami“ spríjemnili podporou projektu

potom sa pustili do práce. Maľovali motív, ktorý si sami vybrali. Téma mohla byť historická, ale aj súčasná. Niektorí

prítomní dostali občerstvenie (bryndzovníky- tradičné koláče) a deti na konci projektu sladkosťou a vecné ceny. Výsledné práce detí si mohli občania Pra-

koviec pozrieť počas prvého júňového týždňa v celej obci, keďže sa tabule s maľbami presúvali vždy na iné miesto v obci.

Mgr. Drahoslava Vaščáková

FUTBAL pre deti

Prázdniny, futbal, kotlíkový guláš - aj taký môže byť začiatok prázdnin.

Hneď začiatkom prázdnin sa členovia futbalového krúžku pri ZŠ s MŠ pod vedením Mgr. Igora Rostaša stretli na turnaji, organizovanom okrem vedúcich aj rodičmi detí. Navarili si dobrý kotlíkový guláš a tak strávili vydatý športový deň. Veľké poďakovanie patrí spon-

zorom, ktorí sa pričínili o to, že deti odchádzali domov s peknými cenami za svoje výkony. Bol to už II. ročník turnaja a všetci sa tešia, že v tejto tradícii budú pokračovať aj v budúcom roku.

Mgr. Jana Matzová, Foto: Ing. P. Klekner

Tento projekt bol podporený Nadáciou Orange a autorkou projektu bola Mgr. Drahoslava Vaščáková. Cieľom projektu bolo podporiť efektívne trávenie voľného času detí z okrajovej časti obce Prakovce - Malé domky a okolie, spájať rodiny a podporiť medzilidské vzťahy. Deti sa na začiatku projektu dozvedeli od autorky projektu zaujímavosti z histórie obce a

maľovali školu, novú opravenú bytovku, Kostol sv. Ľudmily, lúku nad Prakovcami, ale aj Prakovskú dolinu, alebo Zelmu Braxatorku. Pri maľovaní deťom pomáhali rodičia, aj starí rodičia, ktorí sa aktívne zapojili do príprav projektu. Dovoľím si tvrdiť, že sa projekt vydaril, deti sa tešili z maľovania, slniečko nám svietilo, rodičia a starí rodičia sršali dobrou náladou... Všetci

KAM PÔJDEME NAKÚPIŤ?

„Zo všetkých lások najúprimnejšia je láska k jedlu.“

Vznik obchodnej spoločnosti pod názvom CBA Slovakia Lučenec je spojený s rokom 2003, aj keď podnikateľské aktivity jej zakladateľov siahajú do roku 1989. Činnosť spojená s nákupom a predajom potravín a priemyselného tovaru bola a je nosnou aktivitou spoločnosti od jej vzniku.

zákazníkmi rozdelili sieť prevádzkových jednotiek do maloobchodných reťazcov: CBA Potraviny, CENT Supermarket CBA, Diskont CBA. (Zdroj: <http://www.cba-slovakia.sk>).

V našej obci na Sídlišku SNP máme CBA Potraviny ("KOCKA"), kde pravidelne nakupuje mnoho obyvateľov blízkeho sídliska, ale úmyselne si tam zájdu aj obyvatelia odľahlejších častí obce.

Najprv sa nám predstavte. Kto

dúcej, predavačky Mária Krupová, Oľga Albertová a Beáta Jarošiová.

Každý obchod je treba zásobovať. Ako je to u vás?

Máme priame dodávky – pečivo, mäsové výrobky, šaláty, pivo, ktoré nás zásobujú podľa potreby. Chlieb máme v predajni z gelnickej pekárne, Granč – Petroviev a z PENAMU Prešov. Ostatný tovar dostávame dvakrát týždenne z nášho veľkoobchodu v Lučenci. Všetkých dodávateľov nebudem menovať, je ich veľa.

Aby sme vás mohli navštíviť, potrebujeme vedieť vaše otváracie hodiny.

U nás je otvorené každý deň - pondelok až piatok od 5,30 do 18,00 hod., v sobotu od 5,30 do 11,30 hod. a v nedeľu od 7,00 do 11,00 hod.

Všade sú aj problémy. Máte ich aj vy?

Naša predajňa je umiestnená v prenatatých priestoroch „Kocky“ v strede Sídliška SNP. Je už dosť zastaraná a pravidelne vandalmi poškodzovaná jej fasáda. Problém máme hlavne v zimnom období, keď niektorí vlastníci motorových vozidiel parkujú takým spôsobom, že blokujú prístup áut so zásobami. Najzložitejšie je to v období snehových kalamít, kedy s prísunom tovaru máme veľký problém. V obchode ani pred obchodom

nemáme kamerový systém a o to viac musíme byť ostražití, lebo nepoctiví zákazníci sa všade nájdu.

Dnes si zákazník môže vybrať, kam pôjde nakúpiť. Prečo by mal prísť práve k vám?

Naša firma pravidelne distribuje letáky, kde ponúkajú tovar v rôznych zľavách, ktoré sa opláti využiť - sú to víkendové akcie a dlhodobé nízke ceny tovaru. Naša predajňa je stále dobre zásobená. V prípade, že niektorý tovar nemáme, snažíme sa želania zákazníka každopádne splniť, aj keď nie každému sa dá vyhovieť. Obchod má svojich zákazníkov, ktorí ho navštevujú pravidelne, čo hovorí o ich spokojnosti. V časoch dnešnej veľkej konkurencie obchodných reťazcov je to pre obchod najväčší úspech, ak si dokáže zákazníkov nielen nájsť, ale hlavne udržať, čo sa predajni CBA na Sídlišku SNP darí. Vedúca predajne Lenka Polláková pracuje na jednom mieste už 23 rokov, pričom prešla všetkými pracovnými pozíciami. Je to rodená predavačka, pričom aj ona hovorí, že táto práca je náročná fyzicky aj psychicky. Robia soboty, nedele, sviatky, pričom finančné ohodnotenie tomu nezodpovedá.

Do ďalších rokov za pultom jej aj kolegyniam želáme viac radosti ako starostí a veľa usmiatech, pozitívne naladených zákazníkov. Lenke ďakujem za čas, venovaný našim novinám.

Monika Kleknerová

V súčasnosti prevádzkujú 2 logistické distribučné centrá a viac ako 330 maloobchodných prevádzok po celom území SR. Pre zjednodušenie komunikácie so

pracuje v tomto obchode a kto je vedúcou?

Vedúcou prevádzky je Lenka Polláková, Rozália Kiseľová a Zita Pisková sú zástupkyne ve-

STRETNUTIE PO ROKOCH

Slovanská pieseň má v našej obci už pevnú tradíciu. Okrem súťažiacich sa jej každoročne zúčastňujú rôzni hostia a aj tým pomáhame zviditeľňovať našu obec v rámci Slovenska. Na 16. ročníku bol našim vzácnym hosťom Ing. Vladimír Mezencev z Košíc ako predstaviteľ Slovenskej rady Združenia slovenskej vzájomnosti Bratislava. Nie sú to však iba krásne piesne, ktorých súťažná prehliadka sa koná v našej obci, ale aj milé nezabudnuteľné stretnutia – nielen hudobníkov a spevákov, ale aj ľudí z iných oblastí.

Ing. Vladimír Mezencev bol dlhoročným redaktorom Východoslovenských novín, denníka Večer Košice a aj stálym dopisovateľom o hokeji vtedy jedným z najčítanejších novín –

denníka SMENA. Dodnes je členom Slovenského syndikátu novinárov a Únie slovenských novinárov. V súčasnosti sa podieľa na tvorbe dvojtyždenníka Slovenský rozhľad a časopisu Svet športu. V roku 2014 pri dobrom zdraví oslávil v kruhu rodiny a priateľov svoje 70. narodeniny.

Eduard Petričko je doma v Prakovciach, z ktorých pochádza jeho manželka. Vždy sa k nám hlásil, i keď svoje najslávnejšie roky prežil v Košiciach. Stále hovoril, že po odchode do dôchodku sa vráti tu, domov. Eda Petrička poznajú mnohí priaznivci ľadového hokeja od Čiernej nad Tisou až po západočeský Aš. V časoch, keď hokejisti TJ VSŽ Košice tvorili najlepší tím v celej vtedajšej ČSSR (majstrovské tituly získali v rokoch 1985, 1987),

vedúcim mužstva bol práve Edo Petričko, dnes už 77-ročný. Ešte predtým sa však aktívne venoval futbalu. Bol členom mužstva Lokomotíva VSŽ Košice, ktoré v roku 1965 postúpilo do I. čs. ligy. Potom vykonával funkciu tajomníka futbalového oddielu VSŽ Košice a až z tohto postu „presedlal“ na hokej. Práve Slovanská pieseň sa pričínila o stretnutie týchto dvoch zanietencov športu, ktorí sa poznajú už od roku 1965. Napriek tomu, že

sa nevideli približne 20 rokov, mali sa o čom porozprávať, veď hokej a futbal sú večné, teda nevyčerpatelne témy. Stretnutie sprostredkoval starosta obce Mgr. Pavol Lukáš. Ing. Vladimír Mezencevovi (ktorému sa, mimochodom, veľmi páčila naša spevácka súťaž) i Eduardovi Petričkovi želáme ešte dobré zdravie a, hádam, ešte aj opakované stretnutie v budúcich rokoch.

Ing. Vladimír Mezencev a Monika Kleknerová

S úctou k pamiatke padlým

Združenie slovenskej vzájomnosti, Regionálna rada SPIŠ, Hnielecká dolina Prakovce už niekoľko desiatok rokov organizuje autobusový zájazd po trase DUKLA – SVIDNÍK – BARDEJOV. Ani 29. august 2015 nebol výnimkou a tradične sa konal tento zájazd, ktorého sa zúčastnilo 44 účastníkov z toho 7 detí. Najmladším účastníkom bol trojmesačný Andrejko Klekner.

Našou prvou zástavkou po príchode na Duklu bola 50 m vysoká vyhlídková veža, z ktorej si mohli účastníci prezrieť okolie a v krátkosti vypočuť najdôležitejšie informácie z histórie Karpatsko-duklianskej vojenskej operácie, pri ktorej od 8. septembra 1944 do 27. októbra 1944 zahynulo alebo sa zranilo až 85 000 sovietskych a 6 500 československých bojovníkov.

Následne sme sa presunuli k Pamätníku československej armády. Položením kvetov k Pamätníku sme si uctili pamiatku padlých hrdinov, ktorí obetovali svoje životy za bu-

dúcnosť nás všetkých. Tento pietny akt nám spríjemnili ženy z Margecian piesňou „Tichá noc, tmavá noc...“, ku ktorým sa pridali aj mnohí ďalší.

Neskôr sme sa presunuli do Svidníka k Pamätníku sovietskej armády. Každý individuálne si mohol prezrieť areál Parku vojenskej techniky, kde sa nachádza externá expozícia ťažkej vojenskej techniky a Vojenské múzeum, kde sa nachádza jediná expozícia dejín vojenstva na Slovensku v rokoch 1914 – 1945.

Príchodom do Bardejova si každý mohol vychutnať atmosféru Bardejovského jarmoku. Tradičiou býva aj návšteva Bardejovských kúpeľov, z ktorých si mohol každý odniesť liečivú vodu a kúpeľné oblátky.

Vo večerných hodinách sme sa šťastlivo vrátili domov a keďže nám aj počasie prišlo, tak dúfam, že mnohí si domov odniesli aj pekné zážitky. Veríme, že v tejto tradícii budeme pokračovať aj naďalej.

Bc. Anastázia Minárová

Reakcia na článok

HOĎ KAMEŇOM, KTO SI BEZ VINY

V čísle 1/2015 občasníka Prakovské noviny sme priniesli článok *Hod' kameňom, kto si bez viny od zamestnancov SŠI Prakovce*. V tomto čísle prinášame reakciu čitateľky na jeho obsah.

Reagujem na tento článok, ktorý sa týka aj mojej osoby a mojej rodiny. Je v ňom plno lží, na ktoré som sa rozhodla reagovať.

Súkromná televízia TA3 ne-reagovala na anonymný podnet, ako je tam napísané, ale na môj podnet, keďže mi nebolo umožnené vyriešiť problém adekvátnym spôsobom s vedením školy SŠI Prakovce. Rozhodla som sa osloviť televíziu TA3, ktorá zareagovala na môj podnet a natočila o

tomto reportáž. Pred natočením reportáže som zaslala podnety na rôzne inštitúcie a organizácie: Okresný úrad odbor školstva Košice, Školská inšpekcia Bratislava, ministerstvo školstva, ombudsman SR.

Odpovede z týchto inštitúcií boli jednoznačné a hovorili o pochybení riaditeľky školy. Zo záveru, ktorý mi bol zaslaný verejnou ochrankyňou práv JUDr. Janou Dubovcovou je zrejme, že k porušeniu zákona došlo. Nechápem preto vyjadrenia SŠI Prakovce v zastúpení anonymného autora, že moja rodina bola zatiahnutá do fabulovaného príbehu, kto si problémy skôr želel, ako by ich reálne videl.

Z OBECNEJ KRONIKY

1945 – III. časť

Miestna továreň podľa nariadenia vlády bola znárodnená. Hneď po oslobodení dočasné vedenie továrne prevzal Závodný výbor. Členovia ZV boli vyvolení osadenstvom z radov robotníctva. Prvý predseda ZV bol Šimon Pindroch ml. Členovia boli Juraj Pindroch, Eduard Andraško, Vincent Eližer, František Hupka a Ján Grega st. Opravné práce v továrni pri obrovskom nedostatku strojov, remeňov, uhlia, dopravných prostriedkov, ale s nadšením robotníctva sa začali. Domácim sviatkom obce bol 30. marec, kedy prvý raz znovu sa rozsvietili elektrické žiarovky fabriky i v obci. Od tých čias čo deň viac a viac sa pracovalo a opravovalo. Za prvého národného správcu bol menovaný Ing. Juraj Hoffman. Hodinová mzda robotníctva bola 6,80 až 10,- Kčs. Na trati Červená Skala – Margecany opravné práce pokročili tak ďaleko, že 20. septembra prešiel prvý slávnostný vlak, otvárajúci dopravu predbežne medzi Margecanmi a Hnilcom. Touto skutočnosťou naša obec sa zapojila opäť do sveta a tým sa umožnilo lepšie zásobovanie obyvateľstva. Po príchode Červenej armády, ňou boli zisťovaní previnilci za fašistického režimu. Všetci previnilci a podozrelí (žialno, osobná pomsta a udavačstvo jednotlivcov hrali úlohu) boli vypočutí, nevinní prepustení. Dvaja občania tunajšej obce Štefan Kohán, bývalý starosta obce a Vladimír Andraško, účtovník továrne boli zaistení a odtransportovaní do SSSR. Do konca roka sa nevrátili.

(Mimo kroniky: Štefan Kohan strávil v pracovnom tábore za Uralom 4 roky, vykonával tam svoju profesiu sústružníka, ale o svojom pôsobení mal zakázané rozprávať).

Po príchode ČA bola obnovená, doteraz zakázaná, v ilegalite však udržiavaná Komunistická strana Slovenska. Prvým jej predsedom sa stal Štefan Polák. Počet prihlásených členov 215. V mesiaci december bola založená Demokratická strana. Prvým jej predsedom sa stal Gustav Buč-

ko. Počet členov 27. Po oslobodení bolo založené Združenie slovenskej mládeže (SSM) – jej prvým predsedom bol Štefan Polák ml. počet prihlásených členov 100. Škola bola poštátnená. Školská budova od roku 1943 skoro neustále bola vojskom obsadená, takže sa riadne nevyučovalo. Následkom výbuchov mostov budova, strecha, okná poškodené, okupovaný vojskom plot, ale po akých – takých opravách prevedených MNV, začalo sa vyučovať v oslobodenom štáte koncom februára. Škola bola trojtriedna s počtom žiakov 124. Vyučovanie bolo pre neodkladné opravné práce, pre nezasklené okná od 2. novembra do konca roka opäť prerušené. Premietací prístroj kina bol opäť privezený. Od júla 1945 premietanie zase obnovené. Rádio koncesionárov koncom roku bolo 55. Štátny telefón mala len továreň zavedený (V dedine len 1 abonent). Zo spolkov koncom roku boli: Kombinovný hasičský zbor, Rímskokatolícka jednota a stagnovaný zbor 226. Slovenskej Ligy. Nevedno jak a prečo zanikli „Štúrov divadelný krúžok“ a Spevokol Slovenskej Ligy. Prestala fungovať i „Poradňa matiek“. Obecná knižnica, ktorá vojnovými udalosťami bola hodne poškodená, bola odovzdaná do opateru a zveľadenia Združeniu slovenskej mládeže, ktorú spravuje knihovník nimi vyvolený. Dňa 9. mája na školskom dvore bola slávnosť na radosť ukončenia II. svetovej vojny. Dňa 28. októbra bola slávnosť na „Deň slobody“ na továrenskome dvore pred sklantom. Na slávnosti bolo skoro celé obyvateľstvo.

Monika Kleknerová, obecná kronikárka

reálne videl.

Ja vidím problém reálne. Žiaden žiak, ako aj môj syn nemohol štúdium absolvovať aj druhýkrát, pretože to nebolo možné. Podľa

môjho názoru sa nemala daná problematika rozoberať v miestnych novinách a dotkla sa mojej osoby, ako aj celej rodiny.

Ludmila Kirschnerová

Deň PRAKOVIEC

Záver školského roka a začiatok prázdnin sa už každoročne spája s pripomenutím si prvej písomnej zmienky o obci Prakovce, ktoré poznáme pod názvom Deň Prakoviec. Tohto roku pripadol tento výnimočný deň na sobotu 27. júna 2015.

Aj tento rok sa významný sviatok v živote Prakovčanov začal slávnostným zasadnutím Obecného zastupiteľstva v Prakovciach, ktoré sa konalo v sobášnej sieni obecného úradu za prítomnosti poslancov a pozvaných hostí. Všetkých privítal starosta obce Mgr. Pavol Lukáš a v krátkom programe aj členovia zboru pre občianske záležitosti. Po ňom nasledovalo oceňovanie občanov a spoločenských skupín ako poďakovanie za dlhoročnú obetavú prácu v prospech obce a jej reprezentáciu. CENU OBCE získali Mažoretky Shining Stars za vynikajúce výsledky v mažoretkovom športe, za propagáciu a zviditeľňovanie obce doma i v zahraničí.

prácu pre rozvoj obce. Pamätný list získala Júlia Ivančová za organizovanie akcie Džačovského kvapka krvi a Ing. Igor Rostaš za sriebornú plaketu Darcu krvi. Blahoželáme!

V popoludňajších hodinách sa oslavy Dňa Prakoviec 2015 presunuli na futbalový štadión v Prakovciach, kde občanov Prakoviec (a nielen ich) čakal

Ocenená Agnesa Pavlová

Ocenená Mgr. Dagmar Vargová

CENU OBCE získali Mažoretky Shining Stars

CENOU STAROSTU OBCE boli odmenení: Mgr. Dagmar Vargová pri príležitosti životného jubilea a za výsledky pri výchove a vzdelávaní mladej generácie, Agnesa Pavlová za dlhoročnú výchovu mládeže a činnosť v SZPP, Ľudovít Kalafus za dobrovoľnícku činnosť a rozvoj obce, Mgr. Štefan Kačír za dlhodobú aktívnu

Ocenený Mgr. Štefan Kačír

bohatý kultúrny program, ktorý moderoval Marcel Forgáč. V úvode sa predstavili „prakovské zložky“ ako sú DH Prakovčanka, LH Prakovčan, DFSS Kloptaň, či FS Devanka pri MC Harmónia, SZUŠ Prakovce a Shining Stars. Priam „kultúrny ošial“ spôsobili vystúpenie speváčky Kristíny so skupinou a vystúpenie Happy Mums na pesničku Ta ne. K dobrej nálade sa pridali aj Kanuščákovci, Abba Revival, Sisa Lelkes Sklovská, Diabolské husle Jána Berkyho Mrenicu spolu s Gipsy Kings Revival.

Na svoje si prišli aj milovníci Prakovskej placky, dobrého jedla či hier a zábavy pre deti. Veď aj počasie počas Dňa Prakoviec 2015 prialo nielen účinkujúcim, ale aj organizátorom, ktorými sú už tradične Obec Prakovce a Lemakor Studio. Touto cestou chceme poďakovať aj našim sponzorom, ktorí veľkou mierou prispeli k tomu, aby bol Deň Prakoviec 2015 taký úspešný. Sú to: Prakon, s.r.o., Praktos, s.r.o., Danova, s.r.o. Sabinov, GMT projekt, s.r.o. Prešov, Bridge-EU, s.r.o. Prakovce, Fermat – Opravy,s.r.o., Fermat J&F Stroje, s.r.o., Brantner Nova, s.r.o. Spišská Nová Ves, B-Trix Prakovce, Prakoenerg, s.r.o., Rateg, s.r.o. Košice, Michal Ganz, Prakostav s.r.o. Prakovce, Patrícia Pisková Prakovce, Ing. Miroslav Macejko, DD21, s.r.o. Prešov, SETA, s.r.o. Prakovce, Poprako, s.r.o. Prakovce, TREVA, s.r.o. Prakovce.

ĎAKUJEME!

Mgr. Viera Jančíková

Ocenenie L. Kalafusovi za dlhoročnú prácu - CENA STAROSTU

Tradičná PRAKOVSKÁ PLACKA vzišla z rúk členov KST Prakovce

DOBROVOLNÝ HASIČSKÝ ZBOR OBCE PRAKOVCE MÁ UŽ DEVÄŤDESIAT

Rok 2015 je pre našich hasičov významným medznikom, pretože práve v tomto roku oslavujú okrúhle výročie svojho jestvovania. O ich tradícii, dejinách a aktivitách sme už písali v minulých ročníkoch našich novín. Vynakladajú veľa úsilia pri záchranách ľudí a ich majetku pred prírodnými živlami, venujú sa mládeži a zábavnými formami im prezentujú svoju činnosť. Zaslúžia si úctu a obdiv nás všetkých. V tomto článku prinášame aj niekoľko fotografií z ich činnosti.

V súčasnosti táto obecná organizácia pracuje pod vedením výboru:
 Predseda: **Bc. Marek Krajňák**
 Podpredseda: **Karol Kyseľ**
 Veliteľ: **Bc. Matej Šinaľ**
 Preventívár obce: **Mgr. Juraj Pavlov**
 Materiálno-technický referent: **Michal Gordan**
 Kultúrno-spoločenský referent: **Pavol Šinaľ**
 Strojník DHZO: **Peter Kiseľ**
 Referent pre mládež: **Pavína Krajňáková**
 Pokladník: **Renáta Šinaľová**
 Rev. kom.: **Miroslav Rostaš**
 Kronikár: **Michal Krajňák**

Monika Kleknerová, foto: Karol Kyseľ
 (zdroj: fb stránka K. Kyseľa)

Deň detí v hasičskej zbrojnici

Záchranné práce pri rozvodnenom Hrelikovom potoku, júl 2015

Súťaž Smolník 2 DHZ 2015

LETO S RADOSŤOU

Po dlhšej odmlke sa občianske združenie **Radosť Prakovce** vrátilo k myšlienke organizovania denných letných táborov v našej obci. V spolupráci so ZK IMA v dňoch 13. – 17. júla 2015 sme zorganizovali pre 22 detí našej školy letný zážitkový tábor.

Program tábora bol postavený na prežití piatich netradičných dní ponúkajúcich nové a netradičné zážitky či návštevu nepoznaných miest v blízkom okolí. Pondelňajší program po úvodnom zoznámení sa priniesol deťom možnosť získavať tenisové zručnosti priamo na kurte, ale aj športovými aktivitami ako soft-tenis, bedminton, pingpong v telocvični ZŠ. Druhý deň bol venovaný netradičným športom. Pod vedením inštruktora ZK IMA bola deťom predstavená úplne neznáma hra kin-ball, ktorej deti podľahli od prvých minút. Sme veľmi radi, že vďaka ochote a ústretovosti nášho inštruktora sa podarilo našej škole cez spoluprácu s Ideálnou mládežníckou aktivitou materiálne vybaviť krúžok, v rámci ktorého budeme kin-ball prezentovať aj ostatným deťom v našej škole. Stredajší program tábora nasmeroval naše kroky na Úhornú. Cykloturistický deň sme si spríjemnili činkovaním na jazere Úhorná a na bicykloch sme absolvovali cestu do Prakoviec. Štvrtok bol v znamení adrenalínového zážitku, ktorý deti absolvovali v Lanovom centre Outdoor park v Prešove. Výuka istenia a bezpečného pohybu na lanových prekážkach pod vedením odborných inštruktorov priniesla deťom neopakovateľné zážitky.

Adrenalín sme v popoludňajších hodinách vyplavovali na miestnom kúpalisku. Záverečný deň bol venovaný turistike. Navštívili sme ešte mnohým doposiaľ neznáme turistické miesto na Hnilčíku, ktoré nám okrem zaujímavej vychádzky ponúklo návštevu banického múzea, štôlne a možnosť príjemného strávenia času v krásnom lone prírody a v príjemnom počasí, ktoré sprevádzalo celé trvanie tábora. Okrem spokojnosti detí a verím, že aj ich rodičov, prevládala spokojnosť aj na našej strane. Podarilo sa dať dokopy ľudí, ktorí nemali problém obetovať svoju dovolenku, čas i prostriedky v prospech prežitia príjemných chvíľ, ktoré sme strávili spoločne s deťmi a ich rodičmi. Poďakovanie patrí aj základnej škole, ktorá nám poskytla priestory a v neposlednom

rade OcÚ Prakovce, ktorá poskytla finančné prostriedky na organizáciu tohto vydareného podujatia.

Mgr. Štefan Kačír

Výlet na Úhornú

Náhoda odhalila **TAJOMSTVÁ**

Píše sa rok 1919. Je čas dušičiek, čas modlitieb a rozjímania nad tými, ktorí už nie sú medzi nami. Je večer, na Prakovce dohliada mesiac a svetlá sviečok náladovo rozjasňujú cintorín. Tento výjav zaimponoval mladému dvadsaťosem ročnému mužovi. Vzal do rúk štetec, pripravil farby a natiahol plátno. Opísaný moment bežného života premenil na obraz.

internet. Istý Emile Alexay sa narodil 8.3.1891 vo Volovci (Ukrajina). Vo veku 14 rokov (1905) nastúpil na Umelecko-priemyselnú školu v Budapešti, kde vo štvrtom ročníku vyhral súťaž v kreslení – portrétovanie. Po ukončení, pokračoval v štúdiu na Akadémii výtvarných umení v Mníchove. Odišiel do Ameriky, kde bol známym maliarom a zomrel 4.11.1949 v USA. Tu nastali pochybnosti, či Emil

učiteľ meštianskej školy v Gelnici. Medzi jeho žiakov patrili viacerí známi Gelničania (napr. Emma Dirner, Artur Antony a iní.) S výsledkami výučby sa gelnická verejnosť oboznámila na výstave v roku 1920. Následne na to odišiel do USA, usadil sa v štáte New Jersey, kde pedagogicky pôsobil až do smrti. Je autorom kvalitných figurálnych kompozícií a portrétov, známy v USA pod menom Emile de Alexay. Kniha, ktorú uvádzam ako zdroj týchto informácií, spomína aj ďalšie nám už známe skutočnosti, ale o jeho pôsobení v Prakovciach sa nezmieňuje. V tej dobe som ešte nič netušila o obraze, ktorý sa spomína v úvode článku. Zmienka o mene Emil Olexák je aj v knihe „Prakovce - svedectvo času“. V príspevku s názvom „Z menej známej histórie Prakoviec“ autora Ing. Mariána Baťalika sa medzi menami ľudí, ktorí odišli do USA v rokoch 1920-1923 vyskytuje práve toto meno. Kde však pátrať ďalej?

to), dnes dýcha dobou, v ktorej žili Artur a Emil. To mi umožnilo myšlienkovito sa k nim priblížiť. Emil bol iba o tri roky starší od Artura a bol jeho učiteľom. Ako mi potvrdil aj môj hosťiteľ, vznikol medzi nimi kamarátsky vzťah. A nielen medzi nimi, ale aj rodinami. Obaja mali umelecké citeenie. Zblížilo ich maľovanie i láska k hudbe. Emil hral na husle a Artur na gitaru. Súdiac podľa fotografií, nebol medzi nimi ani spoločenský rozdiel. Rodina v minulosti vlastnila niekoľko Emilových obrazov.

Objavujú sa ďalšie stopy, odhaľujú nové fakty

Internet ešte prezradil, že v roku 2012 sa konala v Banskej Bystrici výstava Maliarstvo 19. storočia a prvej tretiny 20. storočia na východnom Slovensku, zo zbierky Východoslovenskej galérie v Košiciach. Medzi zapožičanými dielami boli aj obrazy Emila Olexáka. Skontaktovala som sa so správcom zbierkového fondu Vsl. galérie v Košiciach, Mgr. Jánom Kovačičom. Potvrdil, že galéria vlastní šesť obrazov uvedeného umelca, namaľovaných v rozpätí rokov 1908 – 1919. Práve od neho som získala fotokópiu už neexistujúceho obrazu Na dušičky v Prakovciach, ktorý rozbúchal aj moje srdce, pretože to bol prvý rukolapný dôkaz, že Emil v Prakovciach naozaj bol. Posilnená objavom, som pokračovala v pátraní po rodine. Vďaka pani Bakovej a Šebestynovej, ktoré síce o maliarovi nič netušili, som získala kontakt na rodinu Olexákovu v Košiciach. Jeden telefonát a všetko malo zrazu rýchly spád. Pani Vierka Olexáková, ktorá sa do rodiny vydala, starostlivo uchováva bohatú rodinnú históriu, ktorej súčasťou je aj život a dielo maliara Emila Olexáka. Maliar bol strýkom jej svokra Vojtecha Olexáka, ktorý si vzal za manželku Prakovčanku Máriu Šimkovú. Po návšteve galérie a vzhliadnutí obrazov Petra Olexáka sme spolu s pani Vierkou štúdio materiálov a fotografií dali krásnu bodku za pátraním po doteraz neznámom maliarovi z Prakoviec.

Na dušičky v Prakovciach

„Na dušičky v Prakovciach“ sa volá obraz, ktorý uchovávala Východoslovenská galéria v Košiciach. V roku 1985 vypukol v galérii ničivý požiar a spomínaný obraz, spolu s inými umeleckými dielami sa v prach obrátil. Spomienka naň upadla do zabudnutia rovnako, ako jeho autor. Pýtate sa, kto bol ten neznámy maliar? Pravdepodobne by sme sa o ňom nikdy nedozvedeli. Až raz, pri náhodnom pátraní po iných skutočnostiach vyhodil internet štúdiu, v ktorej sa umelec a publicista Janko Alexy zamýšľala nad vývojom výtvarného umenia na Slovensku. Na začiatku 20. storočia sa medzi nádej vývoja maliarstva rátať aj Eduard Hrinýák z Malého Lipníka a Emil Olexák z Prakoviec. Eduard Hrinýák nám nie je neznámy. Posledné roky svojho života (1914 – 1917) prežil v Prakovciach a pochovaný je na našom cintoríne. Na E. Olexáka som sa opýtala obyvateľa našej obce, nositeľa rovnakého priezviska. Ubezpečil ma, že rodičia bývajú v Košiciach a o maliarovi toho mena nič nepočul. Obrátila som sa znova na

Olexák môže byť tá istá osoba ako Emile Alexay. Vieme, že stačí zmena jedného písmenka a je to iné meno, iný človek.

Stopa vedie do Gelnice

Našťastie sa objavila indícia. Kniha s názvom „Gelnica- história a súčasnosť“ predstavuje Emila Alexay-Olexáka ako učiteľa kreslenia na meštianskej škole v Gelnici. Od roku 1918 súkromne dva roky zdokonaľoval záujemcov o kreslenie ako

Stretnutie s pánom Andrejom Antonym

Vidina ďalšej možnej stopy ma priviedla k odhodlaniu stretnúť sa s rodinou Antony. Artur Antony bol žiakom toho, koho hľadám. Bol to šťastný krok. Ing. Andrej Antony je nielen uznávaný maliar, ale aj dušou historik, ktorý spracoval život a dielo svojho strýka maliara, fotografa a filmára Artura Antonyho (1894 – 1978). Interiér domu v Gelnici, ktorý pán Antony v reštitúcii znova získal (predtým papiernic-

Emil tretí zľava so študentmi na fašiangovej slávnosti

Pohľad do života rodiny maliara E. Olexáka

Rodičia Ján Alexay Olexák a Mária Olexáková rodená Hrinýáková (sestra maliara Eduarda Hrinýáka, pochovaného v

škôlke (dnes železiarstvo Ganz) a neskôr aj v Gelnici, kde bola riaditeľkou. Edo zomrel v tom istom roku ako sa narodil. Adalbert Vojtech odišiel do Ameriky ako prvý a stal sa riaditeľom známej firmy General Electric. Najmladším dieťaťom bol ten, ktorý má na svedomí naše pátranie - Emil. Bol nadaný

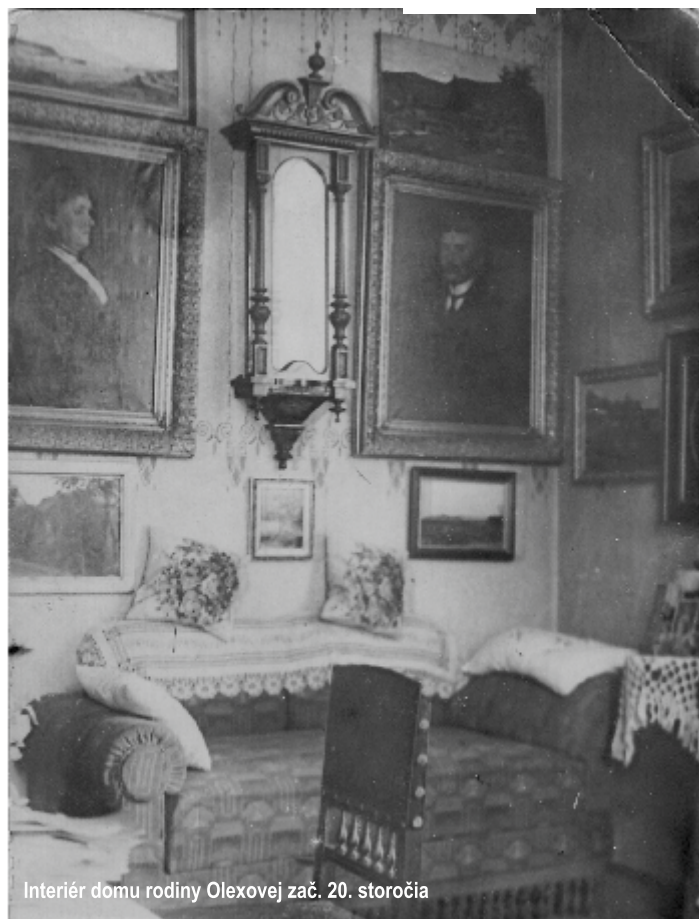
Emil prvý sprava so svojimi rodičmi a súrodencami

Prakovciach) mali šesť detí. Najstaršia Ilka zomrela v detstvom veku. Július bol starý otec Prakovčana Petra Olexáka a Emila Olexáka bytom v Košiciach. Sestra Kornélia stmeľovala rodinu. Milého jej zobrala prvá svetová vojna a nikdy sa nevydala. Navštevovala bratov v Amerike a oni sa jej za starostlivosť odplácali. Pracovala ako opatrovatelka v prakovskej

a rodičia mu umožnili štúdium maliarstva. V čase, keď pôsobil v Budapešti ho zastihla 1. sv. vojna. Narukoval. V tomto období mal úraz. Hrozilo, že nebude vidieť na jedno oko. Matka zabezpečila jeho hospitalizáciu v košickej nemocnici, kde podstúpil úspešnú operáciu. V roku 1920 odišiel z Prakoviec za bratom do USA. Tam sa oženil s Florence Walters. V roku 1936

Emil v Amerike,
vpravo sestra Kornélia

Interiér domu rodiny Olexovej zač. 20. storočia

sa im narodila dcéra Cynthia Alexey. Rodina bývala v meste Newark. Podľa zachovanej rodinnej korešpondencie sa dá približne datovať pobyt rodiny v Prakovciach na obdobie rokov 1915 - 1920. Bývali údajne pod cintorínom. Podľa ďalšieho zachovaného obrazu v rodine a znalostí Prakovčanov J. Pojdáka a M. Baťalika o rodnej obci, sme sa zhodli na tom, že s najväčšou pravdepodobnosťou je to dom, ktorý kedysi stál na mieste zvanom „Na troske“, pretože sa tam kedysi sypala troska z fabriky. Neskôr dom zbúrali a zriadili tzv. „starý zväzarm“. Je to lokalita vedľa domu rodiny Viťazkovej smerom do Hrelíkovej doliny. Na prakovské pomery to bol údajne honosný dom. O spoločenskom postavení rodiny svedčia aj dobové fotografie.

Naše pátranie sa skončilo úspešne. Vypátrali sme niečo o živote a diele Emila Olexáka. Našli sme vysvetlenie, ako a prečo sa dostal do Prakoviec maliar Eduard „Ryni“ Hrinýák. Získali sme námety na ďalšie pátranie. Napríklad, ako sa vyvíjal život zaujímavej ženy – Kornélie v Gelnici. Pátranie môže pokračovať aj iným smerom. Emil aj Artur namaľovali obrazy krásnej dievčiny. Každý zo svojho pohľadu. Emilov obraz je vo

Portét neznámej dievčiny

Vsl. Galérii v Košiciach. Arturov obraz vlastní rodina Antony. Kto bola tá dievčina? Skrýva sa tu možno ďalší príbeh.

Na pátraní spolupracovali: Ing. Ján Kovačič – Vsl. Galéria v Košiciach, Ing. Marián Baťalik, Ing. Andrej Antony, Ing. Jozef Pojdák, Tibor Kováč – preklady maďarskej korešpondencie a pátranie cez internet. Viera Olexáková – dokumenty a fotografie a Ľubomír Wágner.

Mgr. Jana Matzová

Fotografie obrazov pochádzajú zo zbierky Východoslovenskej galérie, Košice.

Výlet na chatu **Pavlina II.**

Naším stálym prispievateľom je jer. Ján Čizmár. Delí sa s nami o zážitky z podujatí venovaných hlavne našej mládeži.

Prázdniny sú vždy plné zábavy a výletov, aj preto sme hneď na ich začiatku usporiadali letný tábor pre deti z farnosti. Počas necelých troch dní sme si priblížili biblické udalosti stvorenia sveta, počnúc stvorením prvých

ľudí až po záplavu za čias Noema. Tablet a televízia boli zamenené za dobrú partiu, večerný táborák a náučné hry, ktorými nás sprevádzal Adrián Seman, ovenčený mnohými skautskými skúsenosťami. Farský výlet sme zakončili sobotňajším spoločným obedom s rodičmi, ktorý nám pripravil kuchár Martin. Po návrate z výletu sme v nedeľu vo farnosti slávil chrámový sviatok sv. Cyrila a Metoda.

jer. Ján Čizmár

Z činnosti turistického oddielu

„Stojí vysoká, divá Poľana, mať stará ohromných stínov, pod ňou dedina Detvou volaná, mať bujná vysokých synov:“

Iste si na báseň Detvan od Andreja Sládkoviča spomínajú nielen školáci, ale aj staršia generácia. A práve Poľana, krásny a ospevaný vrch nad Detvou, bol cieľom výstupu v rámci 52. ročníka stretnutia čitateľov časopisu „Krásy Slovenska“ a všetkých milovníkov turistiky.

Z nášho turistického oddielu nás nebolo veľa, pretože v tento víkend boli u nás oslavy MDD a iné akcie. Stretnutie má pevný termín za každého počasia – organizuje to KST sekcia pešej

turistiky, redakcia časopisu Krásy Slovenska. Teraz bolo počasie na výbornú, teplo a slnečno. Ubytovaní sme boli v ZŠ v Detve, spali sme v telocvični na ležadlách vo vlastných spacákoch. Štart výstupu bol za dedinou Skliarovo. Po zelenej turistickej značke miernym stúpaním dolinou potoka Bystré. Pri vodopádoch Bystré – podobné sú v Slovenskom raji – sa postup spomalil, pretože veľký výškový rozdiel po mokrých kovových rebríkoch si vyžaduje opatrnosť a bezpečnosť. Bolo nás tam niekoľko stoviek – mladých i starších. Ďalší úsek bol mierny až k horskému hotelu „Poľana“ vo výške 1235 m n.m. Pri prezentácii bolo zaregistrovaných 1300 účastníkov. Stretli sme tu známych z blízkeho i ďalekého okolia. Sláv-

nostné otvorenie bolo o 12,00 hod. pred hotelom Poľana s kultúrnym programom, kde bola možnosť zakúpiť si rôzne suveníry. Od hotela za 50 minút nenáročným stúpaním sme už stáli na vrchole Poľany 1458 m n.m. Krátky oddych, občerstvenie, fotografovanie. Zostup bol po tej istej trase k hotelu, ďalej už po modrej až do Skliarova a kyvadlovou autobusovou dopravou do Detvy. Akcia vyvrcholila na námestí oslavami a vystúpením rôznych folklórnych súborov. Na spiatocnej ceste domov sme sa zastavili v Čiernom Balogu a do Chvatimechu sme sa zviezli vláčikom Čiernohronskej železnice. Hodinová jazda krásnym údolím Čierneho Hrona bola fantastická. Malá zastávka na občerstvenie a obed bola na Rančí

pod Ostrou skalou pred Dobšinskou Ľadovou Jaskyňou. Potom už len Hnieleckou dolinou domov. Bola to akcia ako z rozprávky a všetci boli spokojní, zdravo unavení.

MDD – Trohanka

Týždeň po výstupe na Poľanu sme už stavali stanový tábor na prakovsko-medzevskom poľmezi, t.j. na Trohanke – Dekungoch na upravenej a pokosenej lúke, aby sme si spoločne s našimi a medzevskými deťmi oslávili ich sviatok MDD. Mládež sa tešila na pripravené súťaže, odmeny, sladkosti a, samozrejme, na guláš i na večer s gitarou pri ohni. V nedeľu na raňajky už tradične praženica zo 120 vajec. K zdarnému priebehu celého pobytu v prírode prispelo po oba dni slnečné a teplé počasie bez mráčika. Aj noci boli teplé a mesiacom osvetlené. A hoci rekord v počte postavených stanov teraz nebol preknaný, bolo ich 26 a v nich približne 80 účastníkov – turistov vrátane mládeže. Všetko vyšlo podľa našich predstáv. Oneskorení okorenili náš pobyt v prírode nočným výstupom do tábora. Už teraz sa tešíme na najbližšie oslavy MDD v prírode v roku 2016.

Dolnou potoka Bystré

Na Poľane

Paľo Šimko

Ako sa máte, rodáci?

Ako sa máte rodáci? Túto otázku už pravidelne dávame ľuďom, ktorí vyleteli z rodného hniezda v našej obci, ale na svoj kraj nezabudli. Teraz sme ju položili Mgr. Helene Biľovej, rodenej Revajovej, ktorú sme už predstavili ako speváčku kapely Kvintet Ota Jamnického.

Pieseň ju sprevádza celý život

Momentálne si užívam svoju rodinu a letné slniečko v Prakovciach, kam som zavítala aspoň na pár dní. Mojm druhým domov sa stala obec Hertník neďaleko Bardejova, odkiaľ pochádza môj manžel. Nastúpila som na tamojšiu školu a pôsobila tam krásnych 37 rokov. Aj keď sme nejaký čas bývali v Bardejove, Hertníku som ostala verná. S manželom sme vychovali troch synov Marcela, Jozefa a Michala. V súčasnosti si aktívne užívam dôchodok. Teším sa z vnúčat, venujem sa domácnosti a koničkom, medzi ktoré patrí hlavne kvetinová záhradka, turistika, dobrá kniha a hudba.

Vašu hudobnú kariéru v Prakovciach sme predstavili. Prezradte, ako ste sa k hudbe dostali a kam vás hudba v živote zaviedla.

Hudbu som dostala do vienka od starých rodičov a rodičov, ktorí vždy radi spievali. Otec hral na krídlovku a mamka na mandolíne. Záležalo im na tom, aby sme všetci súrodenci absolvovali základnú umeleckú školu v hre na nejakom hudobnom nástroji. U mňa to bol klavír. Od malička som rada vyspevovala. Aj na ulici (medzi domkami), kde sme bývali, bolo vždy spevavo. Hre na gitare ma zaučoval Daniel Šatala pri večerných sedankách mladých z našej ulice. On rád hrával na harmonike. Raz večer, keď sme posadali na múrik a na celú ulicu cibrovali hlasy i harmoniku, sused, „nadšený“ našim umením, vybehol aj s metlou. Rozpŕchlí sme sa ako vrabce. Daniel hodil harmoniku na chrbát, ale nestíhal s nami bežať. Ušlo sa mu tou metlou po klávesoch, ktoré sme ešte ráno zbierali po ceste. Napriek všetkému sme spievať neprestali, iba sme si našli bezpečnejšie miesto, ďalej od suseda. Odvahu a sebaistotu mi dodalo účinkovanie v spomínanej prakovskej kapele, ktorá mi zahrala i na svadbe. Ani po odchode z Prakoviec som nezaviesla muziku na klinec. Spievala som s bardejovskými ženami na rôznych akciách (MDŽ, pre dôchodcov, rôzne prehliadky ľudových speváckych skupín...). Na jednej z nich ma oslovil dirigent MDH Kľušovanka Ladislav Vaško, že potrebujú speváčku s altovým hlasom. Súhlasila som a v rokoch 1988 – 1996 som bola členkou malej dychovej hudby Kľušovanka. Vtedy sa mi otvoril svet. S muzikou sme prešli Francúzsko, Katalánsko, Rakúsko, Poľsko, Nemecko a pravidelne štyri mesiace v roku sme každú nedeľu

absolvovali kolonádne koncerty v Bardejovských kúpeľoch. Hrali sme rôzne žánre. Od ľudoviek cez tanečné piesne, džezové až po operetu. Neznáme nám neboli ani rozhlas, televízia či nahrávacie štúdiá. V bratislavskom OPUSe sme nahrali kazetu s názvom Ej hore tým Kľušovom a v košickom rozhlasu to bola kazeta Keď ja bul v Šarišu v réžii Mgr. Adama Hudeca – skladateľa, speváka a propagátora slovenskej dychovej hudby. Účinkovali sme v televíznych reláciách Naša naj, Zvonkohra, Anderov rebriňák. V roku 2001 sme sa presťahovali z Bardejova do Hertníka. Tam som pár rokov spievala v Hertníckej folklórnej skupine, ktorá bola taktiež obľúbená a zaujímavá aj pre televíziu. So Železiarom sme nahrali CD, niekoľkokrát sme vystupovali v Slovinsku, Poľsku, dostali sme sa do relácie Kapura, v bardejovskom skanzene s nami natočili krásne vianočné zvyky a piesne na Šariši. Ale všetko má svoj koniec a človek musí vedieť, kedy má odísť. Aj dnes si rada zaspievam, nemám vyhranený žiaden žánr. Milujem hudbu ako takú. Najradšej však len tak, pre seba alebo pri klavíri s mojimi milovanými vnúčatami. Hudobná štafeta sa preniesla aj na synov a verím, že ju budú niesť aj ich deti.

Ďakujem Helenke Biľovej za pár krásnych hodín plných spevu, dobrej nálady a optimizmu, ktoré vyžaruje z každého jej pohľadu a slova. Tento rok je pre ňu významný, pretože sa dožíva krásneho okrúhleho životného jubilea. Prajeme jej všetko najlepšie, veľa zdravia, pohody v rodinnom kruhu a mnoho piesní na každý deň.

Mgr. Jana Matzová

Spomienky na KVINTET OTA JAMNICKÉHO

Leto je obdobím, keď sa rodáci zvyknú na chvíľu vrátiť do svojho kraja a tým aj do spomienok. Spolu s Helenou Biľovou, rod. Revajovou sa nám podarilo oživiť spomienky na úspešnú prakovskú kapelu Kvintet Ota Jamnického a zrealizovať stretnutie niektorých jej členov u samotného kapelníka.

Sedemdesiate roky dvadsiateho storočia boli priaznivo naklonené rozvoju masovej záujmov-

Muzikanti si vymenili svoje tradičné hudobné nástroje

Stretnutie u kapelníka v lete 2015

umeleckej činnosti a podpore mladých talentov. Platí to aj pre oblasť hudby. Mladí muzikanti mali možnosť sa realizovať a spoločnosť im vytvárala primerané podmienky na rozvoj. Nič však nie je úplne ideálne. Aj táto oblasť mala svoj háčik. Aby mohli amatérske kapely verejne účinkovať, museli mať svojho zriaďovateľa. O účinkovaní hudobných skupín rozhodovali komisie na takzvaných prehrávkach. Všetci interpreti bez rozdielu museli dokazovať, že ovládajú hudobnú teóriu a dejiny slovenskej hudby. Kameňom úrazu boli najčastejšie vážne politické otázky, ktoré boli súčasťou skúšky. Keď teoretickou časťou preplávali bez ujmy, prišla na rad praktická skúška – samotné hranie. V prípade vlastnej tvorby, museli piesne interpretov prechádzať schvaľovaním aj cez textové komisie. Neraz sa stávalo, že pesničky a aj celé albumy vďaka dedukciám členov týchto komisií končili v trezoroch. V týchto podmienkach sa v roku 1970 zrodila v Prakovciach kapela s názvom **Kvintet Ota Jamnického**. Jej zriaďovateľom, tak ako je to uvedené v úvode, bolo okresné osvetové stredisko a zamestnávateľom RaJ – Reštaurácie a jedálne Spišská Nová Ves. Kapela zmluvne hrávala v Kaviarni Prakovce. Jej zloženie bolo: **Oto Jamnický** – kapelník, basgitarra, saxofón, klarinet **Jozef Basa** – bicie, spev, **Daniel Šatala** – gitara, spev, **Richard Vozár** – sprievodná gitara, spev, **Helena Revajová** – spev, **Jozef Slovjak** – harmonika. V kapele istý čas pôsobili **Samuel Moskaľ** – 12 strunová gitara a **Eugen Jamnický**. Prvá skúšobňa bola u Šatalovcov na manzarde. Každú stredu večer hrávali na počúvanie i do tanca

v prakovskej kaviarni, ale muzicírovali na zábavách i svadbách po celej Hnileckej doline. Zvyčajne trikrát do týždňa. Speváčku Helenku museli vypýtať od otca a zaručiť sa za ňu, pretože mala iba krásnych sedemnášť. Svoje slovo dodržali. Cez bariéru muzikantov sa nemal šancu dostať žiaden nápadník. Zatiaľ oni pokukávali po pekných dievčatách. Oto si tu svoju našiel ešte v začiatkoch, počas stredajšieho hrania, keď aj budúca manželka Terka práve nacvičovala so svojím ľudovým súborom. Richard si svoju manželku vyhlídal počas hrania v „jedálni u Kačira“. Ostatných sme pre neprítomnosť nevyspovedali. Počas sobotňajšieho hrania v kaviarni sa stretávali aj s umelcami, ktorí práve koncertovali v kinosále. Keď po koncerte navštívil kaviareň Petr Spálený privítali ho jeho piesňou: „Trápim se, trápim a je to snad tím, že jsem tu sám, piju whiskey a gin...“ Karol Duchoň požiadal Richarda Vozára, ktorý práve obdivoval jeho aparaturu, aby mu odbehol kúpiť dvakrát poldeci slivovice. Keď ich doniesol, Duchoň si zbral iba jeden pohárik, štrngol si o druhý v Richardovej ruke a tým bolo jednoznačne spečatené, komu patrí ten druhý. Kapela mala bohatý repertoár ľudových i populárnych piesní. Až nadišiel deň D. Námorníci hovoria, že žena na palube prináša nešťastie. V prípade tejto kapely to bolo naopak. Odchodom speváčky Helenky sa kapela zakrátko rozpadla. Jedno z posledných hraní bolo na jej svadbe. Počas tohtoročného letného stretnutia, ktoré bolo zorganizované narýchlo, sa zišla iba časť kapely. Oto, Helenka a Richard. Hudobné nástroje zabezpečil kapelník. Oprášili sa nielen staré spomienky, ale aj piesne a týmto zaujímavým stretnutím sme si pripomenuli **45. výročie založenia kapely**.

Mgr. Jana Matzová

DETI V MŠ súťažili i zabávali sa

Hoci je školský rok 2014/2015 nenávratne za nami, na malú chvíľu sa za ním predsa len trochu obzrieme.

Máj sa niesol nielen v znamení lásky, ale patril i vystúpeniam našich detí v jednotlivých triedach pri príležitosti Dňa matiek. Po ňom nasledovalo školské kolo vedomostnej súťaže Milionár, kde si deti zmerali sily vo vedomostiach, ktoré nadobudli v materskej škole či odporozovali v bežnom živote.

Rozprávky sú a navždy budú krásnou súčasťou života všetkých detí a nesmierne nás potešil úspech Nellky Výrostekovej, ktorá pod vedením učiteľky Rozálie Slovinskej, vedúcej výtvarného krúžku v MŠ, získala 5. miesto v celoslovenskej súťaži „Krása ukrytá v rozprávkach“ v kategórii detí do šiestich rokov. Nelka Výrosteková bola pozvaná na slávnostné vyhodnotenie súťaže. Ocenenie si prevzala v máji v Prešove z rúk indického veľvyslanca, jeho excelencie Shri Param Jit Manna, ktorý jej osobne zablahoževal k úspechu. Slávnosti sa zúčastnili rodičia spolu s pani učiteľkou.

Deň detí oslávili všetci škôlkari nielen malou exkurziou pri hasičoch v Prakovciach, ale i športovými súťažami, kde ukázali nielen rodičom, ale i starým rodičom, aké

V polovici júla sa uskutočnila už tradičná **Okresná olympiáda v Gelnici**, kde si malí i veľkí športovci zažili pravú súťažnú atmosféru, vďaka ktorej sa usilovali predviesť čo najlepšie športové výkony.

Záver školského roka bol veselý i smutný zároveň. Veselý preto, lebo deti sa tešili na nadchádzajúce prázdniny a smutný preto, že

pre našich najstarších to boli posledné dni v materskej škole. **Rozlúčkový deň** sa začal príchodom deviatakov, ktorí si na malú chvíľu vzali predškolákov pod patronát a ruka v ruku sa vybrali na obecný úrad. Tam ich milými slovami privítala zástupkyňa starostu obce Mgr. Viera Jančíková a starosta obce Mgr. Pavol Lukáš. Chvíľu vážne, chvíľu

Výlet do Brutoviec

Rozlúčkový deň
Mgr. Ivana Jankuvová

Rozlúčili sa ďalší *deviataci*

Ukončiť základnú školu a nenacvičiť estrádu? Nemožné!

To si povedali aj minuloroční deviataci. Napriek tomu, že im testovanie preložili na neskorší dátum a tým sa oneskorili aj termíny prijímacích skúšok, svoju estrádu pod vedením Mgr.

v obradnej sieni obecného úradu, kde sa ku končiacim žiakom ZŠ i MŠ, ich pedagógom a rodičom prihovarila zástupkyňa starostu Mgr. V. Jančíková a starosta obce Mgr. P. Lukáš. Súčasťou slávnostného podujatia bolo aj vystúpenie detí MŠ, rozlúčka deviatakov, podpisy do pamätnej knihy a odovzdávanie

Hoci sme len malou kvapkou v mori, buďme takou, ktorá sfarbí oceán

I. Furimskej a Mgr. P. Jánošíkovej, triednej učiteľky, nacvičili. Vystúpili s ňou 19.06.-2015 doobeda pre žiakov základnej a materskej školy a pre verejnosť vo večerných hodinách. Návratom estrády sa však rozlúčkový deviatacký kolotoč iba začal. Vyvrcholil 23.06.2015 tak veľmi očakávaným večierkom. Oficiálnu časť tvorilo slávnostné prijatie

darčiekov pre malých škôlkarov. V jedálni ZŠ mamičkami pripravené modro-žlté vyzdobené stoly, samé dobroty, slávnostne nahodené kočky, chalani i učiteľia a super muzika, to všetko prispelo k tomu, že zábava bola perfektná, nálada výborná a bez prestávky sa tancovalo až do konca.

Mgr. P. Jánošíková

Ocenená N. Výrosteková s pani učiteľkou a indickým veľvyslancom

sú zručné, zdatné, šikovné a pre každého súťažiaceho bola pripravená pekná odmena. Počasie bolo priaznivé a deti spokojné.

Po súťažnom dni nasledoval školský **výlet do malebnej obce Brutovce**, kde si deti prezreli skanzen a krásne výtvary hudobných nástrojov uja Miška Smetanku, ktorý ich nielen v svojej dielni vyrába, ale sám na mnohých i hrá. Pre našich predškolákov bol tento výlet skvelým zážitkom a domov odchádzali spokojní a usmíati.

Iu i veselo zneli slová a tóny hudby a všetci sa spoločne s rodičmi a pedagógmi MŠ a ZŠ rozlúčili s predškolákmi, ktorí si onedlho zasadnú do školských lavíc.

Uplynulý školský rok v našej materskej škole priniesol deťom veľa zážitkov, nadobudli nové vedomosti, skúsenosti a zručnosti. Tí menší sa k nám vrátia späť, ostatní sa ako prváci ponoria do tajov písmen a číslíc v základnej škole. Všetkým želáme, aby sa im v novom

Vít'azstvá Prakovčanov

V behu obdivoval prírodu, zamával Prakovciam a zvíťazil

Prvý ročník jedeného z najnáročnejších diaľkových pochodov, takzvaný ultra trail s názvom VÝCHODNIARSKA STOVKA sa uskutočnil 8. – 9. augusta 2015. Jeho trasa bola 122 km dlhá, spájala Košice s Prešovom a viedla prevažne cez Volovské vrchy. Víťazom prvého ročníka tohto podujatia sa stal Mgr. René Mráz (rodák z našej obce), ktorý prešiel cieľovú pásku na kúpalisku Ryba-Anička v Košiciach o 16 hod. a 46 min. po štarte.

Na stránkach našich novín prinášame skrátenú reportáž víťaza, ktorému sa podarilo

nielen predbehnúť súperov, ale si aj všimnúť okolitú prírodu.

V júni som sa dozvedel, že v okolí Prakoviec sa budú konať prvé východoslovenské ultratrailové preteky. Potešilo ma, že trasa prechádza i legendárnym končiarom môjho detstva, na ktorý si počas návštev u rodičov vybehnem i teraz – Kojšovskou hoľou. Asi štyridsať ultratrailistov vrátane dvoch žien najprv vybehlo hore barokovou kalváriou s nádherným výhľadom do slnkom sa zalievajúceho Prešova. Nasledovalo stúpanie na

Malkovskú hôrku a kontrola pod pomníkom východoslovenského roľníckeho povstania (1831) na vrchu Furča. Cez dolinu Sviniky sme vystúpili na Kašajovku nad dolinou Sopotnice, kde padli 4. mája 1948 dvaja strážmajstri ZNB českého pôvodu pri jednej z posledných operácií na území Slovenska proti skupine Ukrajinskej povstaleckej armády. Prebehli sme cez most ponad Hornád (vyššie po jeho toku leží pred Obišovcami hrad Obišovský a popod druhý hrad Kysacký. Nasledoval výstup okolo Jánošíkovej bašty na Jahodnú a Lajošku. Po zbehu z Idčianskeho sedla som sa na 63. kilometri v Kojšove už sám otočil na Kojšovskú hoľu. Hrebeň v jej okolí je posiaty zvyškami vykopaných opevnení. Ako deti sme si často s bratom Patrikom kládli otázku, na čo slúžili tie jamy tak vysoko v horách. Okolité kopce od Košíc po Smolník boli medzi 17. až 23. júnom 1919 svedkami rozsiahlych horských bojov (pozri článok od Ing. Jozefa Pojdáka z Prakovských novín 2012, č. 3) s použitím delostrelectva medzi vojskami Červenej armády Maďarskej republiky rád a légiami novovzniknutej Českosloven-

René Mráz - víťaz Volovskej stovky

skej republiky. Boli súčasťou širšieho konfliktu medzi Československom a Rumunskom na jednej strane a Maďarskom a sovietskym Ruskom, ktorého armáda bola pri ťažení na pomoc Maďarsku porazená na Ukrajine. Na kopcoch padli a boli pochované desiatky československých legionárov. Málokto vie, že sa na Trohanke nad Prakovcami okrem týchto bojov odohrala 15. júla 1947 i prestrelka medzi príslušníkmi československých ozbrojených síl a sotňou Burlak z UPA, pri ktorej zahynul neznámy vojenský aspirant (pozri Vojenské dejiny Slovenska VI.). Za chatou Erika sa po mojej pravej ruke na chvíľu v údolí mihli Prakovce. Zakýval som a trielil ďalej. Na kontrolu na 85. kilometri pri chate VSŽ v Zlatej Idke som dobehol prvý s 30-minútovým náskokom. S prenasledovateľom v päťách som prekonávajúci krízu pokračoval cez sedlo Podkova ponad zrúcaninu hrádku na vrchu Zámčisko nad Bukovcom na Klatovianku, kam som dobehol už za približujúceho sa súmraku. Cez Bankov, Čermeľ a Košický hrad som po miernom blúdení konečne dorazil do cieľa. Beh mi trval 16 hodín a 45 minút iba s 19-minútovým náskokom pred druhým bežcom. V teplotách, ktoré dosahovali vysoko nad tridsať stupňov Celzia viacero účastníkov podujatie nedokončilo.

Mgr. René Mráz

Pripájame sa gratuláciou k víťazstvu a želáme veľa nabeňaných kilometrov a potešenia z úspechov.

Mgr. Jana Matzová

Predviedla vynikajúcu kondíciu a súťažnú vytrvalosť

V dňoch 3. – 6. júla 2015 sa v Piešťanoch konali letné majstrovstvá Slovenska seniôrov – amatérov v tenise. Našu obec reprezentovala Betka Šebestyenová, ktorá v kategóriách: dvojhra ženy (45+) a štvorhra ženy (35+) zvíťazila a stala sa dvojnásobnou majsterkou Slovenska pre rok 2015. Všetkých 101 účastníkov sa zhodlo, že tohtoročné majstrovstvá, konané v tropických horúčavách (teplota na kurtoch prekročovala 40°C) si zaslúžia prívlastok „Upečené majstrovstvá“.

Po náročných domácich majstrovstvách nasledoval koncom júla medzinárodný turnaj „YELLOW CUP 2015“ v chorvátskom prímorskom meste Primošten. Počas ôsmich dní Betka odohrala na kurtoch vzdialených od Jadranského mora cca 60 km celkom 11 zápasov a získala kompletnú zbierku medailí: 1. miesto mix, 2. miesto dvojhra ženy, 3. miesto štvorhra ženy, čím sa stala jednou z najúspešnejších hráčok turnaja. Tretím „horúcim“ podujatím bol medzinárodný turnaj ITF 4 „SLOVAK OPEN 2015“, ktorý sa konal v dňoch 7. – 9. 8. 2015 v Spišskej Novej Vsi. Po víťazstvách v rokoch 2013 a 2014 si tentokrát

Betka a jej kompletná zbierka medailí (YELLOW CUP 2015)

vybojovala v kategórii dvojhra ženy (45+) druhé miesto. V závere tenisovej sezóny by mala Betka reprezentovať obec Prakovce ešte na troch turnajoch, a to v Bratislave, Poprade a vo Viedni. Držíme palce!

RNDr. Katarína Pindrochová

Tento pečiem najradšej

Nutelová Ruža

Opäť som na internete našla zaujímavý koláč a keďže viem, že všetky nemáte prístup na internet, ponúkam vám ho takouto formou.

Potrebuje:

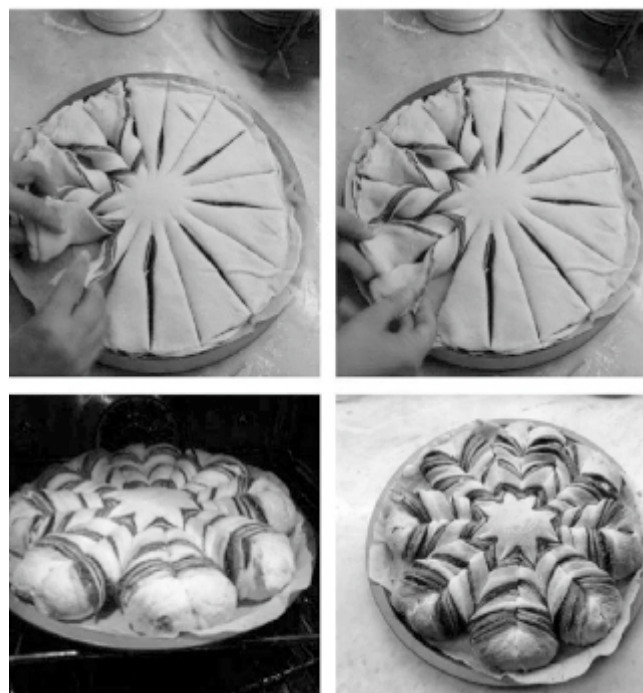
Kysnuté cesto z pol kg múky (obyčajné cesto s olejom, môžete použiť aj nekysnuté cesto, na ktoré sme recept uviedli v našich novinách) alebo lístkové cesto, Nutelu (alebo makovú, kakaovú plnku), vajíčko na potretie koláča pred pečením.

Postup:

Vykysnuté cesto si rozdelíme na 4 časti, každú osobitne spracujeme a postupne vyvalkáme do kruhu. Podľa plytkého taniera obráteného naopak si vyrežeme z cesta kruh, preložíme ho na plech na pečenie, na ktorý sme si dali papier na pečenie a potrieme ho nutelou (ak vám to ide ťažko, zohrejte nutelu chvíľku v mi-

krovlinke). Následne to isté urobíme aj s ďalšími časťami cesta, takže máme na plechu na papieri na sebe poukladané 4 cestá, pričom vrchný nenatrieme. Do prostriedku si položíme pohár (0,5 dcl) alebo šálku a tým si vyznačíme stred koláča. Teraz ho budeme rezať od stredu – najprv na štvrtiny a každú ešte na 4 časti, pričom označený stred necháme celý. Máme 16 dielov. Zoberieme vedľa seba ležiace dve časti do oboch rúk a jemne ich zatočíme opačným smerom. Konce stlačíme dokopy, aby sme mali výsledný okrúhly tvar. Vznikne nám hviezdica, ktorú potrieme vajíčkom a upečieme. Na stole pekne vyzerá a nemusíme ju krájať – kto chce ochutnať, ulomí si „rameno“.

Dobrá chuť!

Prakovské kľapancie

Zaľubena kura

Pri kuriňe za stodolu je veľko šmecisko, kopa maštaľneho hnoja je tiš calkom blízko. Je to rajon pre hidzinu, najme pre kohuta, ktorí kuri pomiluje od rana lem huta. Calo kraľovstvo je jeho, nema konkurenta, padla mu do oka kura – krasavica henta. Aj un se jej hñed zapačil, preľecela iskra: „Idzem si ju ošacovac do kurňika zblizka.“ Hñed ju aj tam pomiloval, chemia zabrala, ešči takeho milenca v živoce ñemala. Na bance šedzela druha, se im pripatrala, ona ñemala frajera, bula ešči panna. Zavičľivo kuka na ñich, jak ju kohut duši, rozhodla se, že aj ona oprobovac muši. Hlavku skloñi, očkom džmurka, kohutovi čupñe, šerdečko jej v hrudzi bije, od tužby furt cukñe. Roztužena šedzi, čeka, pjirka poskubuje, ale žadno „kikiriki“ od ñeho nečuje. Kohut ñema o ñu zajem, un chce totu druhu: „Ti chceš taku rozpučenu, čaptavu ropuhu?“ Tota perša začne kvokac: „Kotkotkotkotkodak, už teho mam akurat doc, zohab už to šicko tak! Čo je veľo, to nezdravo, dožič mi pokoja, kukaj na tu druhu, jak jej z tužby pjirka stoja!“ Ale kohut ju ñeslucha, furt chce lem tu jednu, vobec si ñevšima druhu, zaľubenu, biednu. Gazdiña vžala ostri nuž, šmikla Donchuana, zamilovana kurečka je do šmerci panna.

Margita Šrobarová

Ta toto añi herkopater ñezna

Keď ste kedysi dali Prakovčanovi zložitú otázku, na ktorú nevedel odpoveď, dozvedeli ste sa, že „toto añi herkopater ñezna“.

V prípade vyhrážky siahali k podobnej vete: „Už ci ñepomože añi herkopater.“ Ani dnes neexistuje jednoznačné vysvetlenie. Istý internetový nárečový slovník hovorí, že spisovným ekvivalentom nárečového slova herkopater, je Herry Potter. Hlavu si nad tým lámu aj hlavy študované. Mgr. Milan Levendovský, autor Veľkošaróšského milénia 2000 si myslí, že herko-

pater je vlastne páter Herko, opäť kláštora augustiniánov, ktorý údajne žil v 14. storočí a bol duchovnou autoritou. JUDr. Stanislav Šarossy vo svojej knihe Kapitoly z histórie Veľkého Šariša to odmieta. Tvrdí, že v archíváliách nie je zmienka o Herkovi pátrovi a prikláňa sa k názoru, že slovo herkopater má nemecký pôvod. Jeho ekvivalentom môžu byť slová Herrgott Vater (foneticky hergottfater) pánboh otec. Teda „už ci añi panboh ñepomože“. Ta toto, vera, añi panboh ñezna.

Mgr. Jana Matzová